

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim - laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo - me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumstedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium...»

Μονάδες 40

Β. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **mihi, corporis, pericula, augur, hac, agmina, militum.**

Μονάδες 7

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
bene: τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

excellentes: τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς

omnes cruciatus: την αφαιρετική ενικού

tantas dimicationes: την αφαιρετική πληθυντικού

Μονάδες 8

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

proponebam: την αφαιρετική του σουπίνου

colendo: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

conformabam: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.

obicere: το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή

potui: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού

noluit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα

instaret: τον ίδιο τύπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή

circumstedisti: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή.

Μονάδες 8

β. **gerendi:** να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους στην ίδια φωνή

miniteris: να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων.

Μονάδες 7

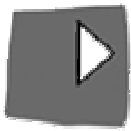
3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων: **colendo, excellentes, mortis, parvi, obicere, solus, augur, Sullae, quibus, hostem.**

Μονάδες 10

β. **licet mortem miniteris:**

να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον συντακτικό ρόλο, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς.

Μονάδες 5

4.α. **administrandi rem publicam:**

να γίνει η γερονδιακή έλξη και να διευκρινίσετε αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

Μονάδες 6

β. **Solus Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit:**

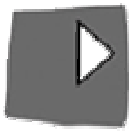
να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Cicero dixit...*

Μονάδες 6

γ. **quas ego mihi proponebam:**

να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Αυτές εγώ, που επιθυμούσα (ή επιθυμώντας) τη σωστή διοίκηση και διαχείριση της πολιτείας (ή να διοικώ και να διαχειρίζομαι σωστά την πολιτεία), έβαζα πάντοτε μπροστά μου ως παράδειγμα (ή υπόδειγμα). Με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι τους διακεκριμένους (ή έξοχους) άνδρες, διέπλαθα (ή διαμόρφωνα) την ψυχή και το νου μου. Γιατί έτσι - με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και την τιμή, με το να θεωρώ ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι κίνδυνοι του θανάτου είναι μικρής αξίας - μπόρεσα να ριχτώ για τη δική σας σωτηρία σε τόσο πολλούς και τόσο μεγάλους αγώνες.

Μόνος ο Κόϊντος Μούκιος Σκαιόλας, ο οιωνοσκόπος, όταν ζητήθηκε η γνώμη του (ή όταν ρωτήθηκε) για αυτό το πράγμα, (ή θέμα) δε θέλησε (ή αρνήθηκε) να ψηφίσει (ή να πει επίσημα τη γνώμη του). Κι ακόμη περισσότερο, όταν ο Σύλλας απειλητικός ασκούσε πίεση σε αυτόν, είτε αυτός στο Σύλλα: "Ακόμη κι αν μου δείξεις τα αγήματα των στρατιωτών με τα οποία περικύκλωσες το Βουλευτήριο ακόμη κι αν με απειλήσεις με θάνατο, όμως εγώ ποτέ δε θα κηρύξω το Μάριο εχθρό [εννοείται: του κράτους].

B.

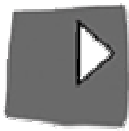
1.α. **mihi:** nobis **corporis:** corporum **pericula:** periculum
augur: augures **hac:** hac **agmina:** agmen **militum:** militis

1.β. **bene:** melioris / optimi.
excellentes: excellentiores / excellentissimos
omnes cruciatus: omni cruciatu
tantas dimicationes: tantis dimicationibus

2.α. **proponebam:** propositu
colendo: coluisset
conformabam: conformantor
obicere: obiectum iri
potui: possetis
noluit: non vultis
instaret: institerit
circumsedisti: circumsedeamini

β. **gerendi:** ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ: gerens ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ: gesturus
miniteris: ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ: minitentur ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: minitarentur
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ: minitaturi/ae/a sint ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: minitati/ae/a sint
ΥΠΕΡΣ.: minitati/ae/a essent ΣΥΝΤ.ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ: —

3.α. **colendo:** απρόθετη αφαιρετική γερονδίου σε θέση επιρρηματικού προσδιορισμού που δηλώνει τον τρόπο και συμπληρώνει την έννοια του ρ. "conformabam" (Υ: ego)
excellentes: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο "homines"
mortis: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός σε θέση γενική επεξηγηματικής στον όρο "pericula"
parvi: γενική (κατηγορηματική) της αξίας (αφηρημένης) στους όρους "cruciatus" και "pericula" από το "esse"

obicere: αντικείμενο του ρ. “potui” (δυνητικό) και τελικό απαρέμφατο (ego: Υ απαρ. – ταυτοπροσωπία).

solus: ονοματικός ομοιόπτωτος κατηγορηματικός προσδιορισμός στο “Quintus Mucius Scaevola”.

augur: ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός σε θέση παράθεσης στο “Quintus Mucius Scaevola”.

Sullae: έμμεσο αντικείμενο του λεκτικού ρήματος “dixit” (ως άμεσο Αντικείμενο εννοείται: ae)

quibus: απρόθετη αφαιρετική οργανική του μέσου στο ρ. “circumsedisti”

hostem: είναι κατηγορούμενο στο αντικείμενο “Marium” μέσω του “iudicabo”.

- 3.β. Είναι δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης συμπληρώνοντας την έννοια του ρήματος “iudicabo” της ΚΠ. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο “licet” και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση, που κι αν ακόμη δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της ΚΠ και μάλιστα υποτακτική ενεστώτα (miniteris), επειδή εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (iudicabo) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην ΚΠ υπάρχει ο εναντιωματικός σύνδεσμος tamen (=όμως) που είναι ενδεικτικός για την ΔΠ παραχωρητική.

4.α. **rei publicae administrandae:**

Είναι προαιρετική η γερουνδιακή έλξη, διότι έχουμε απρόθετη γενική γερουνδίου.

- β. **Cicero dixit solum Scaevolam augurem de illa re interrogatum sententiam dicere noluisse:**

- γ. **Quae a me mihi proponebantur:**